

POHJOIS-KARJALA
Maakuntaliitto

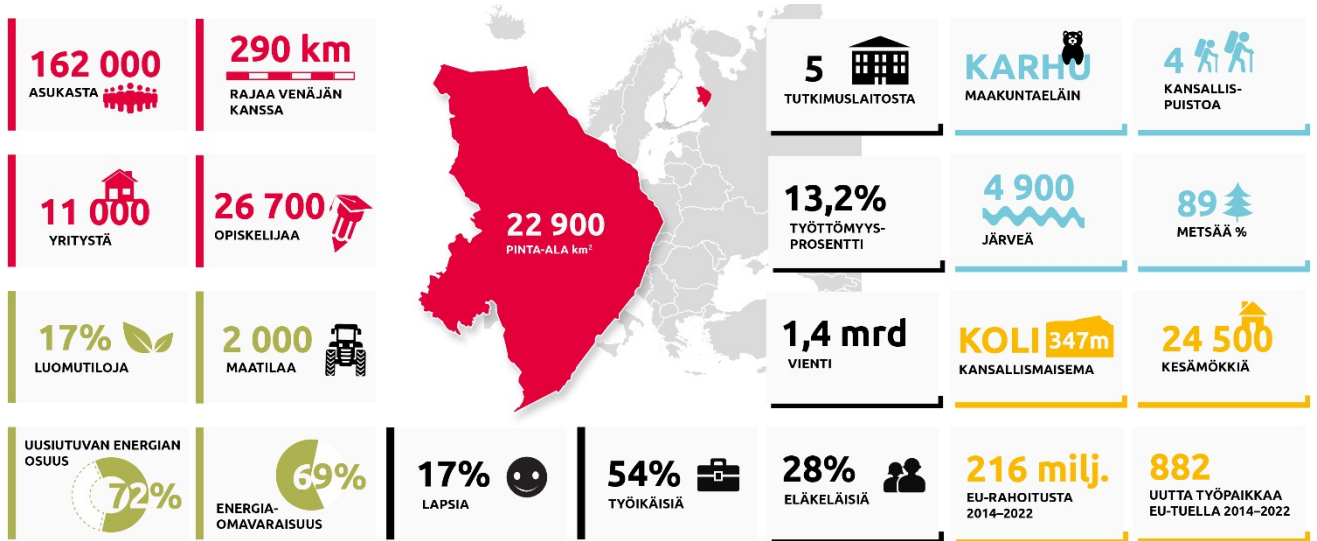
Arviointikertomus vuodelta 2023

Tarkastuslautakunta

SISÄLTÖ

1	TIIVISTELMÄ.....	3
2	TARKASTUSLAUTAKUNTA JA TILINTARKASTUS	4
3	TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIOINTI.....	5
3.1	Aiempien vuosien arviointikohteiden seuranta.....	5
3.1.1	Circwaste-hanke	5
3.2	Arviointikohteet 2023.....	7
3.2.1	Valmistelu ja päätöksenteko	8
3.2.2	Pohjois-Karjalan työllisyyden tilannekuva -hanke	8
3.2.3	Hyvinvointialueet.....	9
3.2.4	Maakunnan edunajaminen.....	9
3.2.5	EAKR- ja JTF-rahoitus	11
3.2.6	Työntekijöitä ja matkailijoita Pohjois-Karjalaan 2022–2023 -hanke.....	12
3.2.7	EXPRESS-hanke	13
3.2.8	Ilmastokestävä Pohjois-Karjala -hanke	13
3.2.9	RUSTIK-hanke	16
3.2.10	POKAT2025: Elinvoima ja saavutettavuus	17
4	TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN	19
5	POHJOIS-KARJALAN VÄESTÖNKEHITYS JA TYÖMARKKINATILANNE	21
6	SIDONNAISUUSILMOITUKSET.....	23
7	YHTEENVETO	24
	LIITETAULUKOT.....	25

1 Tiivistelmä

Kuva 1. Maakuntatietoa Pohjois-Karjalasta (2023). Pohjois-Karjalan maakuntaliitto.

Tarkastuslautakunnan tehtävät määritellään kuntalain (410/2015) 121 §:ssä. Tehtäviin kuuluu valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat, arvioida toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumista sekä toiminnan tuloksellisuutta ja tarkoituksenmukaisuutta. Lisäksi tarkastuslautakunnan tehtävänä on sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamisen valvonta. Arviointikertomuksessa esitetään kuntalain mukaisesti valtuustolle arvioinnin tulokset.

2 Tarkastuslautakunta ja tilintarkastus

Lautakunta kokoontui toimintavuonna kaikkiaan kuusi kertaa.

Tarkastuslautakunta 2021–2025

Varsinainen jäsen

Satu-Sisko Eloranta, puheenjohtaja
Liisa Mononen, varapuheenjohtaja
Eero Bogdanoff
Pekka Kukkonen
Tero Kuittinen

Varajäsen

Virve Mikkonen
Jukka Rummukainen
Tiina Tikka
Anneli Parkkinen
Esa Lahtela

Kuva 2. Tarkastuslautakunnan jäsenet (vasemmalta) Liisa Mononen, Satu-Sisko Eloranta, Eero Bogdanoff ja Pekka Kukkonen. Edessä oikealla sihteerinä toiminut Vili Hirvonen. Tarkastuslautakunnan jäsen Tero Kuittinen ei kuvassa.

Tarkastuslautakunnan sihteerinä toimi Vili Hirvonen. Maakuntaliiton tilintarkastuspalvelut on kilpailutettu tilikausille 2020–2025. Lakisääteisestä tilintarkastuksesta vastasi BDO Oy:n tilintarkastaja JHT, HT Taina Törrönen. Tilintarkastaja Taina Törrönen antoi selonteon suorittamistaan tarkastuksista. Lautakunta käsitteli tilintarkastuskertomuksen vuodelta 2023. Näiden tietojen, tilinpäätöksen ja henkilökunnan kuulemisten perusteella tarkastuslautakunta laati maakuntavaltuustolle kuntalain 121 §:n mukaisesti tämän arviointikertomuksen.

3 Tarkastuslautakunnan arviointi

Tarkastuslautakunta antaa kuntalain 121 §:n mukaisesti valtuustolle vuosittain arviointikertomuksen siitä, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Tarkastuslautakunta ei tarkasta; se arvioi, arvottaa ja tekee havaintoja. Tarkastuslautakunnalla on mahdollisuus toimia valtuuston apuna toiminnan kehittämisessä ja kuntalaisnäkökulman esiintuojana.

3.1 Aiempien vuosien arviointikohteiden seuranta

Tarkastuslautakunta esittää kussakin arviointikertomuksessa edellisen vuoden arviointihavaintojen ja suositusten toteutumisen. Lautakunta seuraa toimintakauden puitteissa tavoitteiden toteutumista myös useamman edeltävän vuoden ajalla.

Aiempien vuosien arviointikohteista tarkastuslautakunta valitsi vuoden 2023 seurattavaksi kohteeksi Circwaste-hankkeen.

3.1.1 Circwaste-hanke

Tarkastuslautakunnan arviointi

Tavoite	Havaintoja	Arviointi
Kiertotalouden tiekartan laadinta sekä valtakunnallisen jätesuunnitelman toteuttamisen edistäminen	Pohjois-Karjalan kiertotalouden tiekartta laadittu vuonna 2018, viimeisin päivitys laadittu syksyllä 2023.	
Kiertotalouden hyvien käytäntöjen dokumentointi	Päivitetyn tiekartan toimenpiteet on laadittu tukemaan valtakunnallisen jätesuunnitelman alueellista täytäntöönpanoa sekä Pohjois-Karjalan ilmasto- ja energiaohjelman 2030 tavoitteiden toteutumista. Pyritty lisäämään aikaisempaa kiinteämpi yhteys IE-ohjelmaan - tiekartan seuranta tehdään jatkossa IE-ohjelman toimenpidesuunnitelman syklissä. Lisäksi tiekartassa pyritty tuomaan esiin hankkeen aikana dokumentoituja hyviä käytäntöjä. Myös kuntien roolia korostettu, sillä tiekartan toimenpiteiden ja tavoitteiden jalkauttaminen siirtyy Ilmastokestävä Pohjois-Karjala 2030-hankkeelle vuoden 2024 alusta.	

<p>Materiaalien ja tiedotteiden tuottaminen kiertotalousteeman ympärille</p>	<p>Tehty mm. selvitys Pohjois-Karjalan maakuntaliiton mahdollisuuksista vähentää toiminnassaan syntyvää jätettä, jakamistalousselvitys sekä kirjastonselvitys.</p>	
<p>Erialaisten tilaisuuksien ja tapahtumien organisointi</p> <p>Alueellisen yhteistyön koordinointi</p>	<p>Vuosiseminaarit ajankohtaisista aiheista.</p> <p>Lisäksi muita tilaisuuksia toimijoiden tarpeiden mukaan, vuonna 2023 mm.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kiertotaloustoimijoiden tapaaminen 7.2.2023 • Kuntakierrokset alkukesästä 2023 (valtakunnallisen jätesuunnitelman toimenpiteiden seuranta) • Kuntien rooli ilmastonmuutoksen torjunnassa: Energia, kiertotalous ja kestävä ratkaisut käytännössä 14.6.2023 • Poistotekstiilityöpajat 13.7.2023 & 18.8.2023 • Materiaalitukun avajaiset 11.10.2023 • Kiertotalous nyt ja tulevaisuudessa – Pohjois-Karjalan Circwaste-loppuseminaari 31.10.2023 <p>Pohjois-Karjalan maakuntaliitto vastasi Circwaste-hankkeen alueellisen yhteistyöryhmän koordinoinnista. Ryhmä kokoontui neljä kertaa vuoden 2023 aikana ja vastasi hankkeen etenemisen seurannasta niin alueellisella kuin valtakunnallisellakin tasolla. Ryhmän kokouksissa käsiteltiin jätealan ajankohtaisia tapahtumia, alueella käynnissä olevia kiertotaloushankkeita, yhteistyön mahdollisuuksia eri toimijoiden välillä, alueellisen kiertotalouden tiekartan</p>	

	<p>toteuttamista sekä alueella järjestettäviä tilaisuuksia. Ryhmässä oli edustus Pohjois-Karjalan maakuntaliitosta ja ELY-keskuksesta, Suomen ympäristökeskuksesta, Karelia-ammattikorkeakoulusta, Suomen Pakkauskierätyks RINKI Oy:stä, Jätekuikko Oy:stä, Puhas Oy:stä, Joensuun alueellisesta jätelautakunnasta, Lassila & Tikanoja Oyj:stä.</p>	
--	---	--

3.2 Arviointikohteet 2023

Tarkastuslautakunta hyväksyi arviointikauden 2021–2024 kattavan arviointisuunnitelman kokouksessaan 25.4.2022 ja tätä arviointivuoden 2023 osalta tarkentavan työohjelman kokouksessaan 9.10.2023. Arvioinnin painopisteitä vuodelle 2023 ovat maakuntaliiton päätöksenteko ja valmistelu, Circwaste-hanke, Pohjois-Karjalan työllisyyden tilannekuva -hanke, hyvinvointialueiden vaikutus maakuntaliiton toimintaan, maakunnan edunajaminen, EAKR- ja JTF-rahoitus, Työntekijöitä ja matkailijoita Pohjois-Karjalaan 2022–2023 -hanke, EXPRESS-hanke, Ilmastokestävä Pohjois-Karjala -hanke, RUSTIK-hanke sekä maakuntaohjelma POKAT2025:n toteutuminen.

Arvioinnin tietolähteenä olivat kokouksissa saadut selvitykset, tilintarkastuskertomus ja tilinpäätös. Valtuuston asettamat strategiset ja toiminnalliset ydintavoitteet oli asetettu toiminta- ja taloussuunnitelmassa vuosille 2023–2025. Tulostavoitteet vuodelle 2023 oli asetettu organisaation mukaisesti yksiköittäin. Arviointikohteita tarkastellaan osin yksiköittäin sekä maakuntaliiton toimintaa kokonaisuutena huomioiden strategiset ja toiminnalliset ydintavoitteet. Tarkastuslautakunta arvioi miten näihin tavoitteisiin on vuoden 2023 aikana vastattu.

Tavoite saavutettu.

Tavoite osittain saavutettu.

Tavoitetta ei saavutettu.

Tavoitetta pitää edistää.

Kuva 3: Tavoitteen toteutumisen visuaalinen arviointi

Sanallisten havaintojen ja suositusten lisäksi arvioinnissa on käytössä kuvallinen ilmaisu arvioinnin kohteena olevan tavoitteen onnistumisen kuvaajana. Kuvallisella ilmaisulla halutaan nostaa lukijalle ensisilmäyksellä esille asioita, jotka ovat onnistuneet hyvin sekä asioita, joissa on kehitettävää tai joille asetetut tavoitteet eivät ole toteutuneet. Tavoitteiden toteutumisen astetta kuvataan hymiöillä, joista vihreä kertoo, että tavoite

on saavutettu, keltainen kertoo, että tavoite osittain saavutettu ja punainen kertoo, että tavoitetta ei saavutettu. Huutomerkillä kiinnitetään huomio tavoitteeseen, jota pitää edistää.

3.2.1 Valmistelu ja päätöksenteko

Tarkastuslautakunnan arviointi

Tavoite	Havaintoja	Arviointi
Hallinnon palveluita kehitetään ja ylläpidetään ajanmukaisilla työskentelymenetelmillä ja tietojärjestelmillä mahdollistaen päätöksenteolle ja toiminnalle parhaat ja joustavat toimintaedellytykset sääntöjen ja lainsäädännön velvoitteiden mukaisesti	Tavoite toteutunut.	
Maakuntaliiton päätöksenteko, organisaatio ja yksiköiden tehtävät ja voimavarat sekä henkilöstövahvuus organisoidaan tavoitteiden toteuttamisen mukaisiksi	Tavoite toteutunut.	

3.2.2 Pohjois-Karjalan työllisyyden tilannekuva -hanke

Tarkastuslautakunnan arviointi

Tavoite	Havaintoja	Arviointi
TE-uudistusta tukevien tietojen ja suuntaviivojen tuottaminen	<p>Tarkastuslautakunta nostaa esille raportin tarpeellisuuden ja ajankohtaisuuden.</p> <p>Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota erityen pitkäaikaistyöttömien aseman ja määrän huolestuttavaan kehitykseen Pohjois-Karjalassa sekä sen vaikutuksiin kuntataloudelle.</p> <p>Tarkastuslautakunta korostaa räätälöityjen työllisyyspalveluiden merkitystä ongelman ratkaisemisessa (täsmätyöllisyys).</p>	

3.2.3 Hyvinvointialueet

Tarkastuslautakunnan arviointi

Tavoite	Havainnot	Arviointi
<p>Toimiminen kuntien tukena murrosvaiheessa, kun kuntien tehtäväkenttä on isossa muutoksessa hyvinvointialueiden käynnistyessä</p> <p>Kuntien tukeminen hyvinvointia ja terveyttä edistävien palveluiden ja toimintojen kehittämisessä sekä maakunnallisessa yhteistyössä</p> <p>Kuntien, järjestöjen ja hyvinvointialueen yhteistyön edistäminen ja uusien yhteistyörakenteiden kehittäminen</p>	<p>Yhteistyömuodot ovat vielä osittain muotoutumassa kunnissa.</p>	
<p>Hyvinvoinnin edistämiseksi tehtävien kehittämistoimintojen vaikuttavuuden seuranta</p>	<p>Työkalujen kehittäminen kehittämistoimintojen vaikuttavuuden seurannalle on vielä työn alla.</p>	
<p>Maakunnallisen järjestöasiain neuvottelukunnan (JANE) toiminnan koordinointi</p>	<p>JANE toimii aktiivisesti maakuntaliiton koordinoimana. Toiminta on vakiintunutta.</p> <p>Jelli.fi-järjestötietopalvelu muuttui lähellä.fi-palveluksi.</p>	
<p>Maakunnan asukkaiden osallisuutta koskevien yhdistys- ja kansalaistoiminnan mahdollisuuksien edistäminen</p>	<p>JANE edistänyt tavoitetta aktiivisesti.</p> <p>Tarkastuslautakunta ilmaisee huolensa JANE:n tunnettuudesta järjestökentän ruohonjuuritasolla.</p>	

3.2.4 Maakunnan edunajaminen

Tarkastuslautakunnan arviointi

Tavoite	Havainnot	Arviointi
<p>Vaikuttaminen Pohjois-Karjalan tavoitteiden huomioimiseen valtion talousarvion valmistelussa</p>	<p>Aktiivista vaikuttamista on jatkettu tehtäväkentän vaikeutumisesta huolimatta.</p>	

<p>ja määrärahojen alueellisessa kohdentamisessa</p> <p>Hallitusohjelman toimeenpanoon vaikuttamisen tehostaminen, erityisesti vaikuttamistyön keskittyminen liikennepolitiikkaan, elinkeinojen kehittämiseen, koulutuspolitiikkaan, kuntatalouteen ja hyvinvointialueiden perustamiseen</p>	<p>Maakunnalliset parlamentaariset suhteet pääministeripuolueeseen ovat puuttuneet.</p> <p>Eräissä asiakokonaisuuksissa maakunnan asiat kaipaisivat lisähuomiota ja -panostuksia valtiovallan toimesta.</p>	
<p>Maakunnan yhteisen tahtotilan muodostuksessa avustaminen ja keskeisten kärkihankkeiden eteenpäin vieminen</p>	<p>Maakunnan yhteisen tahtotilan muodostamisessa on havaittavissa selkeää myönteistä kehitystä.</p>	
<p>Pohjois-Karjalan Vaikuttamisen kärjet 2024- asiakirjan laadinta kärkihankkepriorisointineen</p> <p>Erityisenä vaikuttamistyön painopisteenä ovat maakunnan saavutettavuuden ja liikennehankkeiden edistäminen</p>	<p>Lentoliikenteen jatko on turvattu.</p> <p>Ylämyllyn eritasoliittymä on poistunut valtion investointiohjelmasta. Samoin sähköverkkokysymykset ovat osoittautuneet haasteellisiksi.</p>	
<p>Vastaaminen siitä, että Savo-Karjalan vaalipiirin kansanedustajilla on ajantasaiset tiedot edunajamisen tavoitteista</p> <p>Tilaisuuksien järjestäminen kansanedustajille ajankohtaisista asioista</p>	<p>Vaalipiirin kansanedustajia on kontaktoitu.</p>	
<p>Tiivis yhteistyö edunajamisessa Itä-Suomen sekä Itä- ja Pohjois-Suomen maakuntien kanssa</p>	<p>Yhteistyö on ollut tiivistä edunvalvonnallisten lähtökohtien ja intressien erilaisuudesta huolimatta.</p>	
<p>Seuraavaa EU-ohjelmakautta pohjustavaan vaikuttamis- ja edunajamistyöhön osallistuminen mukaan lukien DG Reformin rahoittama ja OECD:n toteuttama NSPA-aluetta koskeva tutkimushanke</p>	<p>Maakunnan erityisintressien esillä pitäminen seuraavan EU-ohjelmakauden suunnittelutyön yhteydessä on ollut järjestelmällistä.</p> <p>Itä- ja Pohjois-Suomen EU-toimisto on toiminut</p>	

	viestinnällisenä yhteysväylänä EU:n suuntaan.	
--	---	--

3.2.5 EAKR- ja JTF-rahoitus

Tarkastuslautakunnan arviointi

Tavoite	Havainnot	Arviointi
<p>Kuntien, elinkeinoelämän, koulutus- ja tutkimusorganisaatioiden sekä kolmannen sektorin tukeminen ohjaamalla kehittämisrahoitusta niiden tarpeisiin</p> <p>Toimiminen tehokkaina rahoitus- ja maksatusviranomaisina maakuntaliiton rahoitusvälineissä</p>	<p>Kehittämisrahoitusta on ohjattu tavoitteen mukaisesti.</p> <p>Vuoden 2023 aikana on avattu seitsemän Uudistuva ja osaava Suomi 2021-2027 -ohjelman määräaikaista hankehakua:</p> <ul style="list-style-type: none"> • EAKR-kehittämisen ja investointihankehaku (16.1.-12.3.2023) • JTF-kehittämisen ja investointihankehaku (24.4.-11.9.2023), kaksi käsittelyynottoaikaa • JTF-haku kuntien perusrakenteen investointihankkeille (24.4.-10.12.2023), kolme käsittelyynottoaikaa, kunnat ja kuntayhtymät • EAKR-kehittämisen ja investointihankehaku (19.6.-15.10.2023) • EAKR-liikenne- ja logistiikkahankehaku (19.6.-31.10.2023), kunnat ja kuntayhtymät • Kestävän kaupunkikehittämisen haku (16.8.-15.11.2023) • Itäisen Suomen valtiosihteeri-ryhmän ylimatekijänsä matkailun kehittämisen hankehaku (11.9.-15.11.2023) <p>Hakuihin on jätetty yhteensä 74 hakemusta, joilla haettiin EAKR:n ja valtion rahoitusta 8,27 miljoonaa euroa ja JTF-rahoitusta 24 miljoonaa euroa.</p> <p>Vuonna 2023 on tehty 28 EAKR-rahoituspäätöstä, joilla on</p>	

	myönnetty rahoitusta 6,98 miljoonaa euroa ja 15 JTF-rahoituspäätöstä, joilla on myönnetty 7,36 miljoonaa euroa. Joidenkin vuoden 2023 hakuihin jätettyjen hakemusten käsittely- ja täydennysprosessi tosin on jatkunut vuodelle 2024.	
Rahoitustehtäviin liittyvän viestinnän laadukas organisointi	On järjestetty neljä hakuinfotilaisuutta (16.2., 11.5., 31.8. ja 1.9.), joissa on kerrottu avoimena olevien hankehakujen sisällöistä ja valintaperusteista. Tilaisuudet ovat tavoittaneet yhteensä yli 300 osallistujaa.	
Eri ohjelmien ja rahoituslähteiden koordinointi ja yhteensovittaminen maakunnan yhteistyöryhmän (MYR) kautta	MYR on ollut mukana koordinoimassa ja hyväksymässä maakunnallisia hanke-ehdotuksia.	
Kaikkien EU:n kuluva ohjelmakautta (2021–2027) koskevien rahoitusohjelmien täysimääräinen käynnistys vuonna 2023	Vaikeudet EURA2021-järjestelmän käyttöönotossa ovat kriittisesti viivästyttäneet rahoitusohjelmien käynnistämistä.	

3.2.6 Työntekijöitä ja matkailijoita Pohjois-Karjalaan 2022–2023 -hanke

Tarkastuslautakunnan arviointi

Tavoite	Havainnot	Arviointi
TP1: yritysten rekrytointiosaamisen ja työnantajamielikuvan kehittäminen sekä rekrytointi kotimaassa ja ulkomailla (toteutusvastuu Pohjois Karjalan maakuntaliitto)	Tarkastuslautakunta kiinnittää huomioita hankkeen toimenpiteiden vaikutuksen kantautumiseen toteutuneihin rekrytointeihin saakka. Tarkastuslautakunta pitää Redesigner-konseptin toteutusta Flow-festivaaleilla erittäin onnistuneena. Tarkastuslautakunta toivoo jatkuvuutta markkinointitoimenpiteille.	
TP2: kotimaanmatkailun kilpailukyvyyn parantaminen	Tarkastuslautakunta pitää Makumatka Pohjois-Karjalaan -	

(toteutusvastuu VisitKarelia)	ohjelman toteutusta erittäin onnistuneena.	
-------------------------------	--	--

3.2.7 EXPRESS-hanke

Tarkastuslautakunnan arviointi

Tavoite	Havainnot	Arviointi
Alueiden energiaomavaraisuuden lisääminen ja uusiutuvien energialähteiden osuuden kasvattaminen	<p>Tarkastuslautakunta esittää huolensa kantaverkon kapasiteetista energiainvestointien esteenä.</p> <p>Tarkastuslautakunta kiinnittää huomioita haasteisiin uusiutuvien energiamuotojen yhteiskunnallisessa läpiviennissä.</p> <p>Tarkastuslautakunta pitää hankkeen viestinnällistä panosta kiitettävänä mutta painottaa konkreettisten toimenpiteiden merkitystä.</p>	

3.2.8 Ilmastokestävä Pohjois-Karjala -hanke

Tarkastuslautakunnan arviointi

Tavoite	Havainnot	Arviointi
<p>Hinku-maakunta -statuksen toteutumisen edistäminen:</p> <p>Pohjois-Karjala sitoutunut vähentämään päästöjä 80 % vuoteen 2030 mennessä vuoden 2007 tasosta – kuntien ja yritysten ilmastotyön edistäminen lisäämällä samalla alueellista elinvoimaa</p>	Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota alueellisten, kansallisten ja EU-tason ilmastotavoitteiden yhteensovittamiseen sekä maakunnan syrjäseutujen tarpeisiin.	
Sellaisten ilmastokestävien ratkaisujen ja toimintamallien kehittäminen, jotka parantavat kykyä selviytyä globaaleista kriiseistä, kuten pandemioista, ilmastomuutoksesta ja energian hintojen epävarmuudesta.	Tarkastuslautakunta pitää tavoitetta kunnianhimoisena ja korostaa, että työtä on jatkettava. Lisähaastetta tavoitteisiin pääsemisessä tuo kuntien haastava taloudellinen tilanne.	

<p>Työpaketti 1 Ilmastokestävät kunnat:</p> <p>Maakunnan kuntien tukeminen niiden omista lähtökohdista käsin kokonaisvaltaisen ilmastotyön kehittämisessä ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisessä</p> <p>Ilmastokestävien toimintamallien jalkautuminen osaksi jokapäiväistä toimintaa</p> <p>Ennakoiva reagointi kuntia sitovan ilmastosuunnitelman laatimisessa</p> <p>Suora tuki ja avoimet tilaisuudet, tavoitteena 5 tapahtumaa</p>	<p>Kuusi Pohjois-Karjalan kuntaa ja kaupunkia on liittynyt vapaaehtoiseen kunta-alan energiatehokkuussopimukseen (KETS) ja Juuka Hinku-verkostoon. Pohjois-Karjalan kunnista Hinku-verkostoon kuuluu nyt 11 kuntaa 13 kunnasta.</p> <p>Hankkeen tuella seitsemässä kunnassa on laadittu ilmastotoimien suunnitelmia osana talousarviota vuonna 2023. Ilmastotyö on otettu huomioon keskeisessä päätöksenteossa yhdeksässä kunnassa. Kuusi kuntaa on saanut rahoitusta ilmastotyöhön tai päästöjen vähentämiseen hankkeen aikana. Kaikki kunnat ovat viestineet ilmastotyöstään vuoden 2023 aikana.</p> <p>Hanke on järjestänyt seuraavat tapahtumat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 16.3.2023 Kuntien energiafoorumi, aiheena energiakatselmuksset • 29.3.2023 Energiaa ilmastotyöhön – kunnat ja TKI-toimijat saman pöydän ääreen • 14.6.2023 Kuntien rooli ilmastonmuutoksen torjunnassa: Energia, kiertotalous ja kestävät ratkaisut käytännössä • 27.9.2023 Kuntien energiafoorumi, ajankohtaiset energia-asiat • 3.10.2023 Energianeuvonnan vuosipäivä <p>Resurssihaaste on kunnissa edelleen suurin este ilmastotyön edistämiseksi. Tämä haaste ei kuitenkaan koske pelkästään ilmastotyötä, vaan se on ollut läsnä myös kuntien päivittäisessä toiminnassa. Resurssien puute on näkynyt erityisesti ilmastotyön koordinoinnissa ja käytännön toteutuksessa.</p>	
---	---	--

	<p>Kuntien osalta kehitystä on tapahtunut hankkeen aikana, tämä näkyy uusien toimintamallien käyttöönotolla. 95,5% Pohjois-Karjalan asukkaista asuu kunnassa, joka on asettanut päästövähennystavoitteen.</p>	
<p>Työpaketti 2 Ilmastokestävät yritykset:</p> <p>Neliosaisen koulutuksen järjestäminen, tavoite 20 yritystä</p> <p>Koulutusten tallenteet ja materiaalien jälkikäyttö</p> <p>Esimerkinomainen päästölaskenta viidelle yritykselle</p> <p>Kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisen edistäminen, tietopohjan kasvattaminen ja samalla yritysten elinvoimaisuuden parantaminen</p>	<p>Koulutukset järjestettiin syyskuun ja marraskuun 2023 välillä, tavoitti 51 yritystä ja 25 muuta toimijaa.</p> <p>Tallenteet ja materiaalit ovat tallennettuna maakuntaliiton verkkosivuille ja tallenteet Youtube-videopalvelussa.</p> <p>Päästölaskenta toteutettiin kahdelle yritykselle.</p> <p>Hankkeen toimenpiteet ovat mahdollistaneet kasvihuonekaasupäästöjen vähenemisen parantuneen tiepohjan kautta; elinvoimaisuuden arviointi on haastavaa.</p> <p>Yritysten työpaketissa toimenpiteet ovat tukeneet tietopohjan kasvattamista ilmasto-, energia- ja kiertotalousasioista ja ovat mahdollistaneet kestäväen vihreän siirtymän edistymistä</p> <p>Hankkeen puitteissa toteutetut toimenpiteet ja koulutukset ovat mahdollistaneet uusien innovatiivisten lähestymistapojen ja ideoiden syntymisen, joita pk-yritykset voivat hyödyntää.</p>	
<p>Työpaketti 3 Ilmastokestävät hankinnat:</p> <p>Kestävien julkisten hankintojen yhteistilaisuuksien järjestäminen maakunnan kunnille ja yrityksille (4 kpl)</p> <p>Ilmastokestävien hankintojen toteutumisen kehittäminen</p>	<p>Hanke on järjestänyt kolme kestävien julkisten hankintojen tilaisuutta:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 4.5.2023 Julkiset hankinnat ja ilmastokestävä Pohjois-Karjala-webinaari • 17.8.2023 Hiilineutraalius ja kestävät hankinnat viheralueilla 	

<p>yhdessä kuntien ja yritysten kanssa</p>	<ul style="list-style-type: none"> • 23.11.2023 Ilmastokestävät hankinnat -koulutus <p>Kuntien hankinnoissa on ollut haasteita tiukempien ympäristö- ja ilmastokriteerien soveltamisessa, erityisesti paikallisten yritysten tukemisen ja tiukempien vaatimusten välillä. Ennen kun strategisen tason linjaukset kestävästä hankinnoista kunnissa on tehty, on haastava edistää ilmastokestävien hankintojen toteutusta. Toisaalta hanke on mahdollistanut koulutusten ja muiden tapahtumien kautta tietoisuuden lisäämisen ilmastokestävästä hankinnoista.</p> <p>Loppukyselyn perusteella (10 vastausta) vastanneista yrityksestä kaikissa ilmasto- ja vastuullisuusperiaatteiden lisääntymisen julkisissa kilpailutuksissa on suhtauduttu ilmastotavoitteiden lisääntymiseen myönteisesti ja sen on katsottu tarjoavan mahdollisuuksia yritykselle. Toisaalta kehitystä hankkeen aikana ei saatu aikaan.</p> <p>Ilmastokestäviä hankintoja ei saatu konkreettisesti toimeenpantua, mutta hankkeen tiedonjako ja tapahtumat ovat osaltaan olleet mahdollistamassa tulevaisuudessa tapahtuvaa muutosta. Tulevaisuudessa on tärkeää kehittää parempia käytäntöjä ja tiedonjakoa tiukempien kriteerien kestäväksi huomioimiseksi hankinnoissa.</p>	
--	--	--

3.2.9 RUSTIK-hanke

Tarkastuslautakunnan arviointi

Tavoite	Havainnot	Arviointi
<p>Maaseutualueiden poliittisen päätöksentekon parantaminen</p>	<p>Tarkastuslautakunta näkee hankkeen kehittämässä raportointityökalussa merkittäviä</p>	

<p>sosioekonomisessa, digitaalisessa ja vihreässä siirtymässä</p>	<p>potentiaalisia synergiahyötyjä maakunnan kunnille.</p> <p>1. syklissä, joka päättyi 2023 vuoden lopulla, kerättiin tietoa alueen tarpeista ja eri siirtymien parissa vaikuttavilla organisaatioilla ja politiikkalinjauksilla.</p> <p>2. syklissä, joka on tällä hetkellä käynnissä, toteutetaan tiedonhankintaharjoitus liittyen 1. syklissä tunnistettuihin alueellisiin tarpeisiin. Alueelliseksi tarpeeksi valikoitui Pohjois-Karjalassa kotouttaminen.</p>	
---	--	--

3.2.10 POKAT2025: Elinvoima ja saavutettavuus

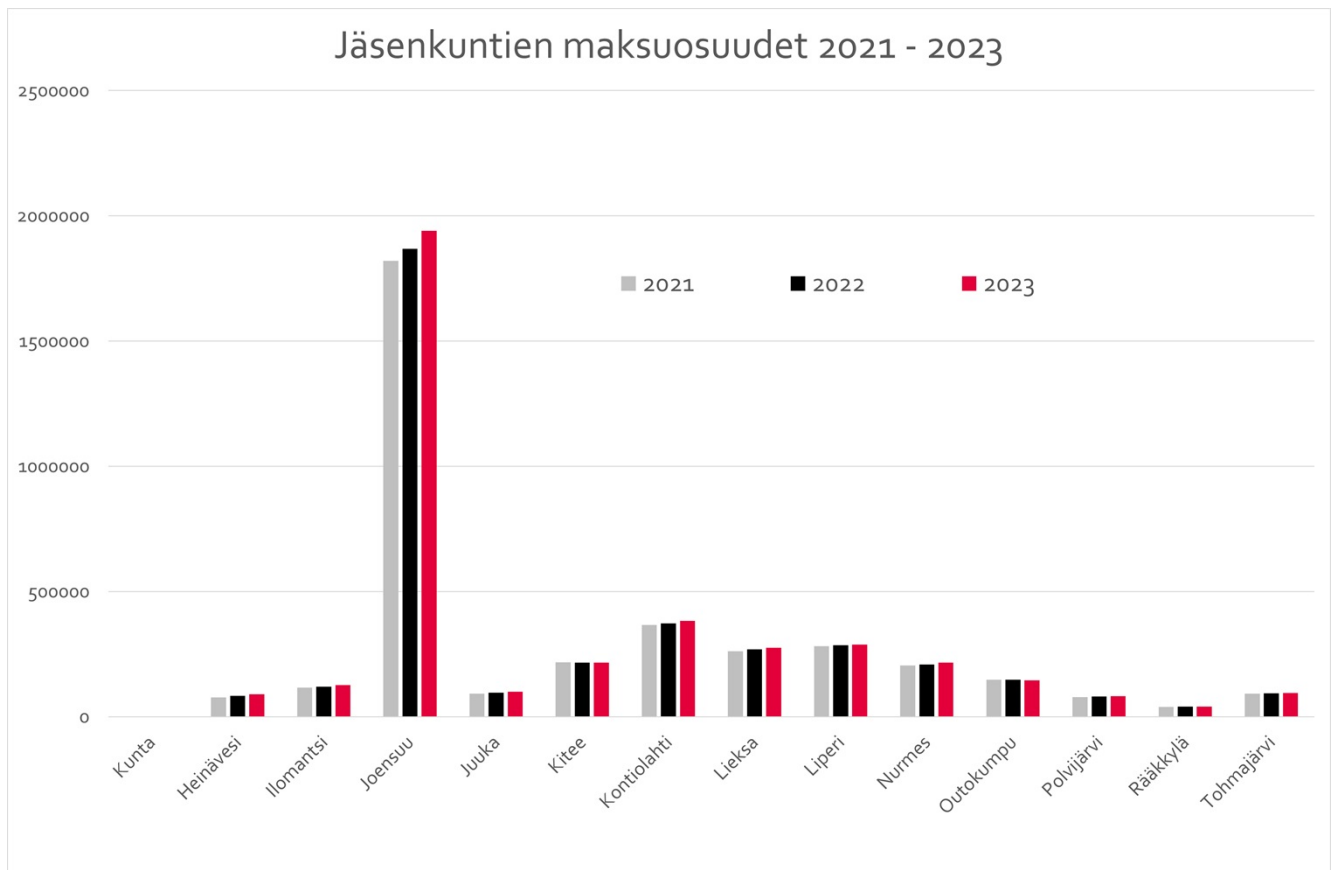
Tarkastuslautakunnan arviointi

Tavoite	Havaintoja	Arviointi
<p>Laadukkaan ohjelmityön jatkaminen toteuttamalla osallistavalla tavalla maakuntaohjelmaa POKAT 2025 ja siihen sisältyvää Pohjois-Karjalan älykkään erikoistumisen strategiaa Kestävä, älykäs ja kansainvälinen Pohjois-Karjala</p> <p>Eriyisenä pyrkimyksenä elinkeinoelämän innovaatiotoiminnan kehittäminen</p>	<p>Vuosi 2023 verrattuna maakuntaohjelman ensimmäiseen toteumavuoteen (2022):</p> <ul style="list-style-type: none"> • 103 hanketta enemmän • 55 miljoonaa euroa enemmän rahoitusta • Rahoitusohjelmien määrä kasvoi kolmella • Hakijoiden määrä kasvoi 21:llä • Kaivannaiset nousivat TOP5-rahoituskohteisiin, liikenne tippui siltä. 	
<p>Eri painopisteitä tarkentavien toimenpideohjelmien laatiminen tarvittaessa</p>	<p>Vuonna 2023 ilmestyivät maakuntaohjelman toimeenpanosuunnitelman 2024–2025 lisäksi Pohjois-Karjalan kulttuurin ja luovien alojen toimenpideohjelma 2025, Kansainvälisen toiminnan tiekartta sekä Koulutus ja osaaminen -tiekartta.</p>	
<p>POKAT-ryhmien ja muiden yhteistyöelinten toiminnan johtaminen aktiivisesti ja foorumien järjestäminen</p>	<p>Vuonna 2023 POKAT-ryhmät kokoontuivat yhteensä 50 kertaa.</p>	

<p>ajankohtaisista teemoista yhteisen tiedonvaihdon parantamiseksi sekä toiminnan vaikuttavuuden lisäämiseksi</p> <p>Eri alojen välisen yhteistyön ja verkostoitumisen edistäminen</p>		
--	--	--

4 Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Maakuntavaltuusto hyväksyi kokouksessaan 28.11.2022 tilikauden 2023 käyttötalousosan toimintatuotoiksi 4 055 924 euroa ja toimintamenoiksi 4 055 924 euroa. Talousarvion käyttötalousosaan sisältyvät toimiston menot 3 125 000 euroa, luottamushenkilöhallinto 160 000 euroa, Pohjois-Karjalan tulevaisuusrahasto 730 924 euroa sekä projektien nettomenoina 40 000 euroa.

Kuva 4: Jäsenkuntien maksuosuusvertailu 2021–2023. Tiedot esitetty taulukon muodossa liitetaulukossa 1.

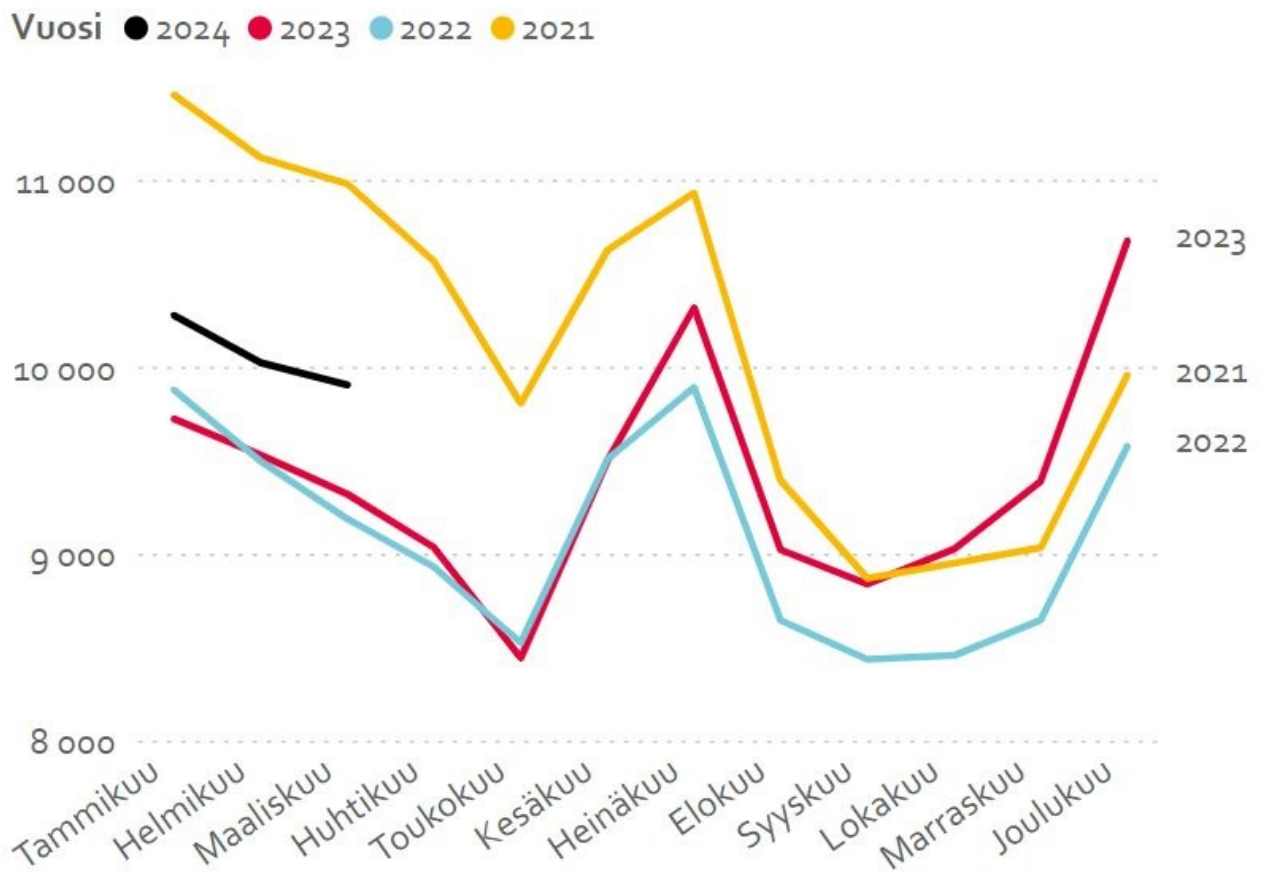
Jäsenkuntien maksuosuuksissa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia vuosien 2021–2023 aikana. Verotuloihin perustuvissa maksuosuuksissa suurin osuus on Joensuulla 48,5 prosentilla (1 940 175 €).

Tarkastuslautakunnan arviointi

Tavoite	Havainnot	Arviointi
<p>Käyttötalousosan toimintatuotot 4 055 924 euroa ja toimintamenot 4 055 924 euroa.</p> <p>Tavoite: Tulot ja menot ovat yhtä suuret.</p>	<p>Tilinpäätöksen käyttötalousosan toimintatuotot 5 637 439,20 euroa ja toimintamenot 5 075 996,01 euroa.</p> <p>Tilikauden ylijäämä on 325 120,31 euroa.</p>	

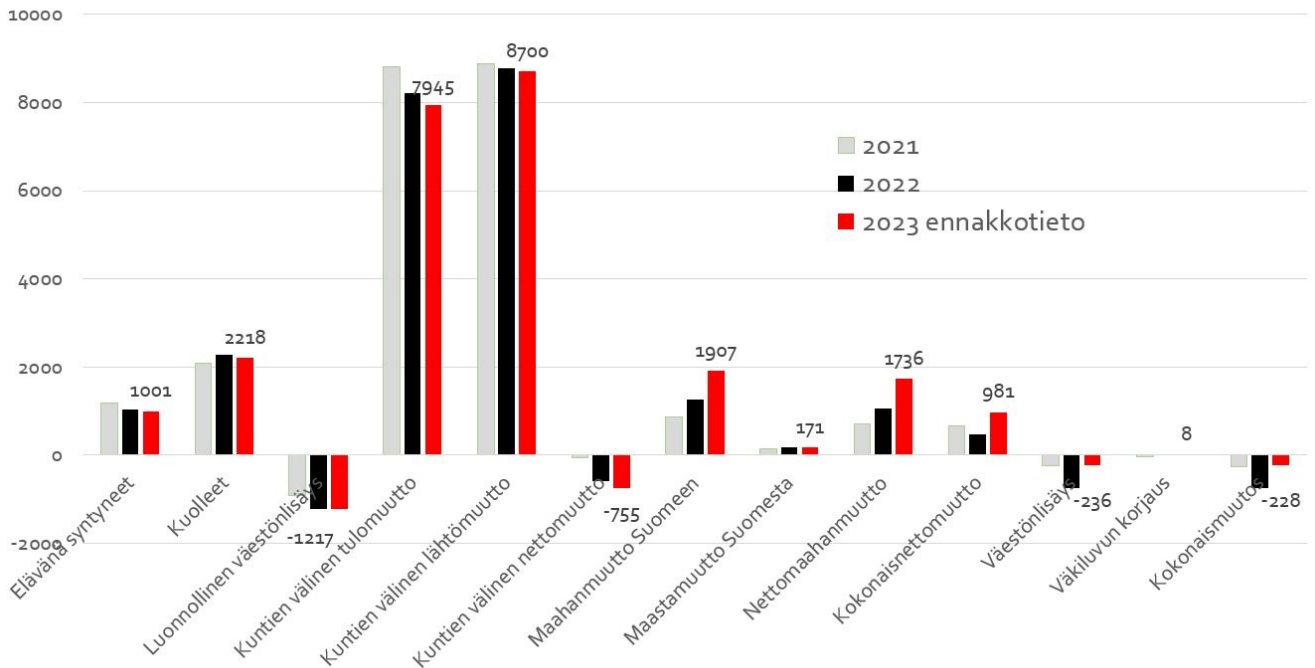
	<p>Talouden toteumassa näkyi edelleen noudatettu tarkka taloudenpito. Toimiston kustannuspaikalla talousarvion budjetoituun nähden menoissa saatiin 4 % säästö ja tuloissa 2 % kasvua. Henkilöstömenoja saatiin kirjattua ulkopuolisen rahoituksen hankkeille suunniteltua enemmän. Edelleen säästöä syntyi jonkin verran matka-, majoitus- ja kokouskuluista. Tulokseen vaikutti varsinkin muuttunut korkotaso, jonka ansiosta korkotuloja kertyi huomattavasti aiempaa enemmän.</p> <p>Tulevaisuusrahaston maksatukset hankkeille vaihtelevat vuosittain, mutta viime vuonna maksuja toteutui poikkeuksellisen vähän, puolet normaalivuoteen verrattuna, mikä vaikutti tulokseen.</p>	
--	---	--

5 Pohjois-Karjalan väestönkehitys ja työmarkkinatilanne

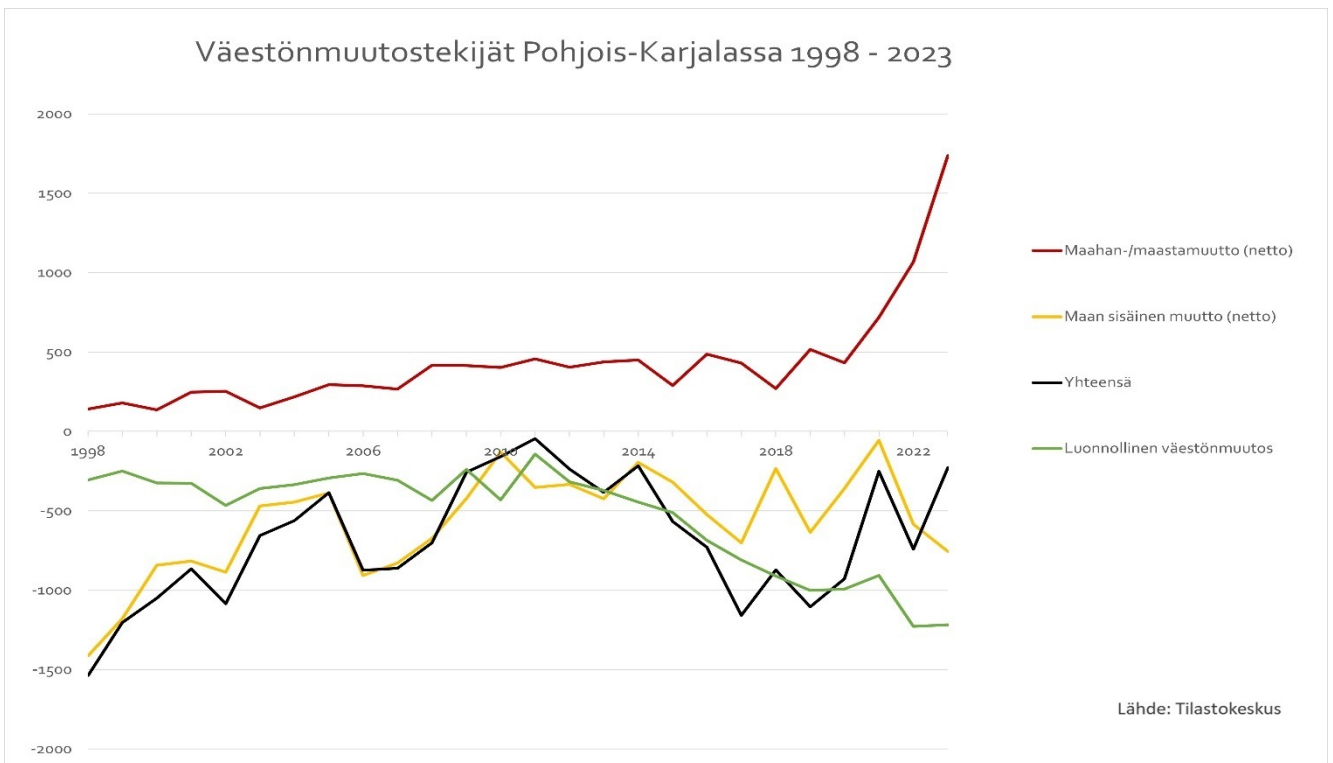
Kuva 5. Työttömien työnhakijamäärien kehitys Pohjois-Karjalassa ajalla [1/2021–3/2024]. Tiedot esitetty taulukon muodossa liitetaulukossa 2.

Väestönmuutokset Pohjois-Karjalassa 2021–2023

Kuva 6. Väestönmuutokset Pohjois-Karjalassa 2021–2023. Tiedot esitetty taulukon muodossa liitetaulukossa 3.

Väestönmuutostekijät Pohjois-Karjalassa 1998 - 2023

Kuva 7. Väestönmuutostekijät Pohjois-Karjalassa 1998–2023. Tiedot esitetty taulukon muodossa liitetaulukossa 4.

6 Sidonnaisuusilmoitukset

Kuntalain 84 §:n mukaan kunnan luottamushenkilön ja viranhaltijan on tehtävä sidonnaisuusilmoitus johtotehtävistään sekä luottamustoimistaan elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä ja muissa yhteisöissä, merkittävästä varallisuudestaan sekä muistakin sidonnaisuuksista, joilla voi olla merkitystä luottamus- ja virkatehtävien hoitamisessa. Kuntalain 121 §:n mukaan tarkastuslautakunta valvoo sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi. Pohjois-Karjalan maakuntaliitossa ilmoitusvelvollisia ovat maakuntahallituksen jäsenet ja varajäsenet, maakuntavaltuuston puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat, tarkastuslautakunnan puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja sekä maakuntajohtaja. Kaikki ilmoitusvelvolliset ovat jättäneet sidonnaisuusilmoituksen. Päivitetyt ilmoitukset on käsitelty tarkastuslautakunnan kokouksissa 9.10.2023 ja 11.3.2024. Yhteenveto ilmoituksista annetaan tiedoksi maakuntavaltuustolle 3.6.2024. Päivittyvä yhteenveto sidonnaisuusilmoituksista on nähtävillä maakuntaliiton verkkosivulla (www.pohjois-karjala.fi/sidonnaisuusilmoitukset).

7 Yhteenveto

Tarkastuslautakunta katsoo, että Pohjois-Karjalan maakuntaliiton toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet on saavutettu hyvin vuonna 2023. Maakuntaliiton talouden hyvän tilanteen ansiosta jäsenmaksut voidaan pitää ennallaan.

Toiminnalliset tavoitteet ovat muutoin toteutuneet suunnitelmien mukaisesti, mutta yhteistyö Venäjän kanssa on päättynyt aiheuttaen uudelleenarviointia monella sektorilla.

Edunajamisen maakunnallista yhtenäisyyttä on edelleen vahvistettava, jotta viesti maakunnan kannalta tärkeistä kärkihankkeista saadaan valtakunnallisten päättäjien tietoon.

Vuonna 2023 Pohjois-Karjalan kuntien oma väestö väheni, mutta maahanmuuton ansiosta muuttovoitto oli ennätyksellisen vahvaa. Työllisyystilanne on heikentynyt vuodesta 2022, ja maakunnan tilanne lukeutuu edelleen maan heikoimpiin. Maakunnan yritysten liikevaihdon viime vuodet jatkunut vahva kasvu pysähtyi vuonna 2023.

Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota eritoten pitkäaikaistyöttömien aseman ja määrän huolestuttavaan kehitykseen Pohjois-Karjalassa sekä sen vaikutuksiin kuntataloudelle. Tarkastuslautakunta korostaa räätälöityjen työllisyyspalveluiden merkitystä ongelman ratkaisemisessa (täsmätyöllisyys).

Tarkastuslautakunta esittää maakuntaliiton henkilöstölle, toimielimille, luottamushenkilöille ja eri asiantuntijatyöryhmien työskentelyyn osallistuneille verkostokumppaneille kiitokset valtuuston asettamien tavoitteiden toteuttamiseksi sekä maakunnan asukkaiden ja elinkeinoelämän parhaaksi tehdystä työstä.

Joensuussa 6.5.2024

Satu-Sisko Eloranta
Liisa Mononen
Tiina Tikka
Pekka Kukkonen
Esa Lahtela

Liitetaulukot

Kunta	2020	2021	2022	2023
Heinävesi		77 520	83 323	89 604
Ilomantsi	116 811	116 660	119 992	126 255
Joensuu	1 778 847	1 820 580	1 868 610	1 940 175
Juuka	92 872	93 100	96 475	100 393
Kitee	217 981	217 360	216 846	216 147
Kontiolahti	351 223	366 320	372 815	383 650
Lieksa	260 266	261 440	269 896	275 482
Liperi	275 061	282 340	285 350	288 066
Nurmes	207 318	205 200	208 661	215 775
Outokumpu	145 089	148 200	147 624	145 189
Polvijärvi	78 460	78 660	81 483	83 066
Rääkkylä	38 389	39 900	40 261	41 170
Tohmajärvi	91 638	92 720	93 665	95 028

Taulukko 1: Jäsenkuntien maksuosuusvertailu 2020–2023.

Työttömien määrän kehitys Pohjois-Karjalassa (ml. Heinävesi). Lähde: Pohjois-Karjalan ELY-keskus

	Tam	Hel	Maa	Huh	Tou	Kes	Hei	Elo	Syy	Lok	Mar	Jou
2010	121 285	11 737	11 233	10 815	10 047	11 595	12 132	10 357	9 605	9 601	9 772	11 026
2011	11 106	10 525	10 081	9 734	9 151	10 532	11 050	9 645	9 123	9 414	9 728	11 077
2012	11 441	11 176	11 036	10 767	9 972	11 275	11 897	10 647	10 073	10 387	10 679	11 836
2013	12 408	12 162	11 884	11 525	10 729	12 251	12 772	11 286	10 983	11 122	11 294	12 636
2014	12 535	12 226	11 855	11 393	10 953	12 139	12 763	11 234	11 166	11 344	11 554	13 196
2015	13 102	12 804	12 635	12 559	11 927	13 432	14 020	12 194	11 759	11 779	12 185	13 812
2016	13 474	13 142	12 937	12 713	12 199	13 607	14 014	12 303	11 852	11 851	12 219	13 475
2017	13 126	12 815	12 710	12 516	11 852	12 903	13 239	11 394	10 786	10 696	10 751	11 940
2018	11 401	11 132	10 589	10 334	9 653	11 257	11 782	9 831	9 125	9 177	9 160	10 099
2019	9 715	9 477	9 209	9 109	8 981	10 064	10 490	9 090	8 820	8 878	9 112	10 225
2020	10 102	10 051	11 422	14 539	13 760	13 720	13 103	10 949	10 365	10 245	10 575	12 136
2021	11 452	11 117	10 977	10 563	9 804	10 623	10 928	9 390	8 868	8 949	9 032	9 954
2022	9 874	9 494	9 186	8 929	8 524	9 504	9 889	8 643	8 435	8 456	8 645	9 574
2023	9 720	9 527	9 318	9 033	8 442	9 495	10 315	9 021	8 838	9 024	9 386	10 673
2024	10 274	10 021	9 902									

Taulukko 2: Työttömien työnhakijamäärien kehitys Pohjois-Karjalassa ajalla 1/2010–3/2024.

Muuttajat	2019	2020	2021	2022	2023 ennakkotieto
Elävänä syntyneet	1 094	1 146	1 173	1 046	1 001
Kuolleet	2 095	2 139	2 089	2 274	2 218
Luonnollinen väestönlisäys	-1 001	-993	-908	-1 228	-1 217
Kuntien välinen tulomuutto	8 458	8 355	8 813	8 204	7 945
Kuntien välinen lähtömuutto	9 094	8 715	8 869	8 788	8 700
Kuntien välinen nettomuutto	-636	-360	-56	-584	-755
Maahanmuutto Suomeen	705	699	872	1 254	1 907
Maastamuutto Suomesta	189	267	153	187	171
Nettomaahanmuutto	516	432	719	1 067	1 736
Kokonaisnettomuutto	-120	72	663	483	981
Väestönlisäys	-1 121	-921	-245	-745	-236
Väkiluvun korjaus	17	-7	-6	4	8
Kokonaismuutos	-1 104	-928	-251	-741	-228
Väkiluku	164 465	163 537	163 286	162 540	162 312

Väestönmuutokset 2019-2023. Lähde: Tilastokeskus.

Taulukko 3: Väestönmuutokset Pohjois-Karjalassa 2019–2023.

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023 ennakkotieto
Luonnollinen väestönmuutos	-306	-250	-324	-327	-466	-360	-336	-294	-265	-307	-434	-239	-432	-143	-318	-372	-445	-511	-685	-810	-911	-1001	-993	-908	-1228	-1217
Maan sisäinen muutto (netto)	-1413	-1179	-843	-816	-887	-469	-445	-388	-907	-829	-673	-422	-130	-352	-334	-424	-196	-319	-524	-702	-234	-636	-360	-56	-584	-755
Maahan-/maastamuutto (netto)	141	179	136	247	252	148	218	294	287	267	416	415	402	457	405	437	450	289	487	431	270	516	432	719	1067	1736
Yhteensä	-1536	-1203	-1051	-865	-1086	-656	-562	-385	-875	-862	-702	-257	-159	-45	-237	-384	-216	-567	-730	-1158	-872	-1104	-928	-251	-741	-228

Väestönmuutostekijät Pohjois-Karjalassa vuosina 1998–2023. Lähde: Tilastokeskus.

Taulukko 4: Väestönmuutostekijät Pohjois-Karjalassa 1998–2023.